

मुद्देसूद आणि रेखीव भाषणे करून ते लिखित स्वरूपात उपलब्ध करून देणाऱ्या अगदी मोजक्याच व्यक्तींमध्ये प्रा. यादव गायकवाड यांचा समावेश होतो. व्याख्यानाचे लिखित स्वरूप अनेक वेळा मुद्देसूद व रेखीव असतेच असे नाही. शिवाय एक विशिष्ट श्रोता समुदाय डोळ्यांसमोर ठेवून भाषणांची रचना केल्यामुळे बऱ्याचवेळा त्यामध्ये प्रासंगिकता येते, त्यामुळे अशा भाषणांचा संदर्भ विस्तृत वाचकांसाठी कधी कधी खूपच वरवरचा आणि अपुरा वाटण्याची शक्यता असते. या सर्व गोष्टी टाळून एक कायमस्वरूपी दस्तावेज तयार करण्यासाठी परिश्रमपूर्वक भाषणांची मांडणी करणे प्रा. यादव गायकवाड यांचा हातखंडा आहे. त्यामुळेच 'भूमिस्पर्शी लोकसंवाद' या ग्रंथ रूपाने येणाऱ्या त्यांच्या भाषणांचा संग्रह मार्मिक आणि सखोल विचारांचा परिपाठ ठरेल. या ग्रंथामध्ये ज्या भाषणांचा समावेश केला आहे, त्याचे महत्त्व आणि त्यामागील संकल्पना प्रा. यादव गायकवाड यांनी स्पष्टपणे आपल्या प्रस्तावनेत मांडल्या आहेत. यातील बहुतेक भाषणे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे विचारकार्य, त्यांनी निर्माण केलेले संविधान, त्याचप्रमाणे बौद्ध धर्माची तत्त्वे आणि त्यांची उपयुक्तता यांच्याशी संबंधित आहेत, असे असले तरी सर्व समाजापुढे असणाऱ्या प्रश्नांचा विचार या भाषणांमध्ये केला आहे. प्रा. यादव गायकवाड यांनी आपली मते त्यात परखडपणे मांडली असून तो त्यांच्या विचारांचा पाया आहे. समाज धोरणांचे विश्लेषण करताना विचारांमध्ये व्यक्तिनिरपेक्षता असणे अत्यंत आवश्यक असते. त्यामुळे अशा विचारांची परिणामकारकता त्याचप्रमाणे स्वीकारार्हता वाढते. प्रा. यादव गायकवाड सातत्याने आणि अतिशय तन्मयतेने हे करीत आहेत. भविष्यकाळातही त्यांचे कार्य असेच सुरू राहावे यासाठी माझ्या शुभेच्छा. !!!!

डॉ. पंडित विद्यासागर

कुलगुरु, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

निर्मल प्रकाशन, नांदेड

भूमिस्पर्शी लोकसंवाद

- प्रा. यादव गायकवाड

निर्मल प्रकाशन नांदेड

भूमिस्पर्शी
लोकसंवाद

निर्मल प्रकाशन - 669
ISBN : 978-81-8287-180-9

भूमिस्पर्शी लोकसंवाद
BHUMISPARSEE LOKSAANWAD

Prof. Yadav Giakwad

© सौ. संजीवनी गायकवाड
कलिंग : समतानगर, सेलू जि. परभणी
Mob. 9421387313

प्रकाशक

निर्मलकुमार सूर्यवंशी

निर्मल प्रकाशन

'कृष्णाई', नरहर कुरुंदकर मार्ग,

कैलासनगर, नांदेड ४३१६०५

Email.prakashannirmal@gmail.com

Mob. 9422870393

प्रथम आवृत्ती :

२६ जानेवारी, २०१८

मुखपृष्ठ : -

दासू भगत

अक्षर जुळवणी

प्रा. मोहन नारायण पाटील

मुद्रित शोधक

वसंत कुलकर्णी काटीकर

मुद्रक

शिवानी प्रिंटर्स, पुणे

कसबा पेठ

किंमत ३५०/-

भूमिस्पर्शी
लोकसंवाद

अनुक्रम

● प्रस्तावना - भाषणांचे जातक

१. भारतीय संविधानाचे स्वरूप	१९
२. राष्ट्राची एकता व एकात्मता आणि भारतीय संविधान	३०
३. संविधाननिष्ठा हाच राष्ट्रधर्म	५२
४. क्रांती-प्रतिक्रांतीचा सिद्धांत आणि भारतीय संविधान	६३
५. आंबेडकरी चळवळीची दिशा व दिशाभूल	७६
६. समस्त मानवाला विज्ञाननिष्ठ बौद्धधम्माची आवश्यकता	९१
७. एकविसावे शतक आणि आमची कामगार चळवळ	१०८
८. स्त्रियावरील वाढते अत्याचार: कारणे व उपाय	११९
९. शिक्षकांच्या सामाजिक जाणिवे	१३२
१०. प्रचलीत शिक्षण व्यवस्था आणि युवकांचे स्वावलंबन	१४६
११. पर्यावरण आणि उच्च शिक्षण	१६१
१२. मराठीचे अध्यापन: चौकटीच्या आत बाहेर	१७४
१३. युवक-युवती नेतृत्व विकास	१८३
१४. एक भाषण: दोन टिपणे	१९०
१५. शिवजयंती निमित्त अभिवादन	२०२
१६. एकविसावे शतक: म.फुले- डॉ. आंबेडकरांच्या विचारांची प्रस्तुतता	२१२
१७. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे कृषी आणि अर्थविषयक विचार	२२५
१८. महापरिनिर्वाण सुत्त	२३३
१९. महापरिनिर्वाणाची स्मृती आणि वर्तमानाची पिडा	२४२

● परिशिष्ट